Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
Кафедра географії та менеджменту туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету
_____ Мирослав ЗАЯЧУК
«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ТУРИЗМІ І РЕКРЕАЦІЇ
обов’язкова

(вказати: обов’язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма *Міжнародний туризм і туроперейтинг*
(назва програми)

Спеціальність *J3"Туризм та рекреація"*
(вказати: код, назва)

Галузь знань *J "Транспорт та послуги"*
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий *(магістерський)*
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологія та методика наукових досліджень у туризмі та рекреації**» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм і туроперейтинг».

Розробник: ***Кілінська Клавдія Йосифівна***, професорка кафедри географії та менеджменту туризму, д. геогр. н., професорка.

Викладач: ***Кілінська Клавдія Йосифівна***, професорка кафедри географії та менеджменту туризму, д. геогр. н., професорка.

Погоджено з гарантом ОП
«Міжнародний туризм і туроперейтинг» _____ Олександр КОРОЛЬ

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від «25» серпня 2026 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму _____ Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “ *31 ” серпня 2026 року*

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ Наталя АНДРУСЯК

Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «**Методологія та методика наукових досліджень у туризмі та рекреації**» полягає у розкритті сучасних методологічних концепцій у туризмі та рекреації, основ методики наукового пізнання та наукових досліджень; формуванні цілісного бачення про науково-дослідницький процес; освоєнні навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуку, виборі й опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, завдання і висновків дослідження.

Пререквізити

Ефективність засвоєння курсу підвищує вивчення таких навчальних дисциплін, як «Туристичне країнознавство (Україна)», «Антропогенні аспекти в туристиці та рекреації», «Геоекологічна експертиза у рекреаційно-туристичному природокористуванні», «Прогнозування рекреаційно-туристичного природокористування в регіонах світу».

Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

Програмні результати навчання:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв’язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв’язання складних задач у сфері туризму та рекреації.

РН4. Проводити аналіз геопросторової організації туристичного процесу, проєктувати його стратегічний розвиток на засадах сталості.

РН11. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

Студенти також мають

знати:

- цілі та завдання наукових досліджень;

- методологію проведення наукових досліджень;

- значення методологічної підготовки для професійної діяльності майбутнього фахівця;

- характеристики основних методів наукового пізнання;

- наукову термінологію та вміти її використовувати;

- особливості проєктування та організації власних досліджень;

- класифікацію та особливості застосування економіко-статистичних методів обробки результатів дослідження;

- правила оформлення результатів науково-дослідної роботи;

уміти:

- працювати з дисциплінарним масивом публікацій;

- вести пошук, формувати банк даних

- аналізувати та синтезувати наукову інформацію;

- планувати та організовувати наукові дослідження;

- працювати з джерелами інформації;

- застосовувати економіко-статистичні методи в науково-дослідній роботі;

- формулювати висновки та пропозиції.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни *„Методологія та методика наукових досліджень у туризмі і рекреації”*											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсум. контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	3,0	90	14	14	-	-	62	-	іспит

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	*Денна форма*					
	усього	*у тому числі*				
		л	*п*	*лаб*	*інд*	*с.р.*
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень, її застосування в рекреаційно-туристичних дослідженнях						
Тема 1. Наука і наукові дослідження в	9	2	2	-	-	5

сучасному світі. Сутність науки та її функції. Класифікація наук. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Туризм і рекреація − об'єкт наукового дослідження.						
Тема 2. Наукова теорія. Концептуальний зміст науки.	7	2	-	-	-	5
Тема 3. Філософська (загальнонаукова) методологія. Основні концепції та напрями загальнонаукової методології рекреаційно-туристичної сфери. Конкретно-наукова методологія.	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Понятійно-термінологічний апарат Система понять і термінів у рекреації і туризмі.	14	2	2	-	-	10
Модуль контроль	5		-	-	-	5
Разом за ЗМ 1	**44**	**8**	**6**	**-**	**-**	**30**
Змістовий модуль 2. Рекреаційно-туристичний комплекс країни (регіону): теорія та методологія дослідження						
Тема 5. Феноменологія туризму та рекреації. Цільові настанови рекреаційно-туристичних досліджень.	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Організація наукового дослідження в туризмі та рекреації.	13	2	2	-	-	9
Тема 7. Рекреаційно-туристичний комплекс країни (регіону): теорія та методологія дослідження.	14	2	4	-	-	8
Модуль контроль	5		-	-	-	5
Разом за ЗМ 2	***46***	***6***	***8***	**-**	**-**	***32***
Усього годин	**90**	**14**	**14**	**-**	**-**	**62**

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ з/п.	*Назва теми з основними питаннями*
1.	**Тема 1**. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. 1. Сутність науки та її функції. 2. Класифікація наук. 3. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. 4. Туризм і рекреація − об'єкт наукового дослідження.
2.	**Тема 2**. Наукова теорія. Концептуальний зміст науки. 1. Що таке теорія? 2. Наукова теорія. 3. Зміст науки та наукознавства.

3.	**Тема 3.** Філософська (загальнонаукова) методологія. 1. Основні концепції та напрями загальнонаукової методології рекреаційно-туристичної сфери. 2. Конкретно-наукова методологія. 3. Методологія рекреаційно-туристичної сфери.
4.	**Тема 4.** Понятійно-термінологічний апарат. 1. Система понять і термінів у рекреації і туризмі. 2. Практичне використання системи понять і термінів.
5.	**Тема 5**. Феноменологія туризму та рекреації. 1. Сучасні особливості рекреації та туризму: креативність та практичність. 2. Цільові настанови рекреаційно-туристичних досліджень. 3. Практичне значення рекреаційно-туристичних досліджень.
6.	**Тема 6**. Організація наукового дослідження в туризмі та рекреації. 1. Організаційні науково-дослідні моменти в туризмі. 2. Організаційно-наукові моменти в рекреації.
7.	**Тема 7.** Рекреаційно-туристичний комплекс країни (регіону): теорія та методологія дослідження. 1. Актуальність вивчення рекреаційно-туристичного комплексу. 2. Теоретичні, методологічні та методичні положення.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ з/п.	Назва теми (питання/завдання)
1.	**Назва**: Організація науково-дослідної роботи з туризму та рекреації у найстаріших вищих навчальних закладах України. **Завдання**: Проаналізувати п’ять найстаріших вузів України, які займаються науково-дослідною роботою з туризму та рекреації. Доповідь з презентацією.
2.	**Назва**: Фундаментальні та прикладні дослідження в регіонах України. **Завдання:** Скласти реєстр фундаментальних і прикладних досліджень у регіонах України. Доповідь з презентацією.
3.	**Назва**: Емпіричний та теоретичний рівні пізнання. **Завдання:** 1. Види емпіричних досліджень. 2. Теоретичні об’єкти дослідження. 3. Теоретичні конструкції. 4. Скласти характеристику рівнів пізнання. Доповідь з презентацією.
4.	**Назва**: Теоретичний рівень пізнання та його складові. Гіпотеза. Науковий закон. Концепція. Парадигма. Класифікація наук. Місце

	туризму і рекреації в системі наук. **Завдання**: Скласти визначення філософських понять і термінів. Доповідь.
5.	**Назва**: Предметне визначення рекреаційно-туристичної діяльності. Туризм та рекреація як види економічної діяльності. Сучасні рекреаційно-туристичні дослідження. Систематика і класифікація рекреаційно-туристичної діяльності. **Завдання**: Проаналізувати основні дослідження у галузі туризму та рекреації в Україні та світі. Доповідь, презентація.
6.	**Назва**: Оформлення результатів наукових досліджень. Магістерська робота як наукове дослідження. **Завдання**: Скласти характеристику магістерської науково-дослідної роботи.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п.	*Назва теми*	*Завдання для самостійної роботи*	*К-сть год.*
1.	Рівні розвитку методології та методики. Методологія індуктивних та дедуктивних досліджень.	1. Користуючись літературними джерелами скласти рівневу періодичність становлення методології науки. 2. Охарактеризувати індуктивні та дедуктивні дослідження.	10
2.	Наука як форма пізнання світу. Наукове пізнання та наукове дослідження.	1. Виявити роль та значення наукового пізнання та науки загалом. 2. Охарактеризувати сутність наукового пізнання та наукового дослідження.	10
3.	Історія розвитку науки та наукових досліджень.	1. Провести ретроспективний аналіз виникнення та становлення наукових досліджень/наукових шкіл.	4
4.	Основні підходи та методи наукових досліджень, їх характеристика.	1. Визначити відмінність між поняттями «підхід», «принцип», «метод». 2. Визначити найчастіше вживані підходи, принципи і методи рекреаційно-туристичного природокористування.	6

5.	Підготовка і захист кваліфікаційної роботи.	1. Загальні положення щодо вимог підготовки кваліфікаційних робіт. 2. Структура та обсяг роботи. 3. Написання розділів роботи. Оформлення кваліфікаційної роботи. 4. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи.	12
6.	Форми впровадження результатів дослідження у практику та їх ефективність.	1. Необхідність впровадження результатів наукових досліджень. 2. Оцінка ефективності наукового дослідження. 3. Апробація наукових матеріалів. 4. Складання і подання заявки на винахід.	10
7.	Оформлення та презентація результатів науково-дослідної роботи.	1. Оформлення науково-дослідної роботи. 2. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення. 3. Процес підготовки наукової публікації. 4. Мова та стиль наукового дослідження. 5. Науковий виступ. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу. 6. Участь у наукових дебатах.	10
Всього			**62**

Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція, аналіз, пояснення, проблемна ситуація, консультація;
- дискусія, робота в групах;
- презентації, відеоматеріали;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю:

1) усне опитування (студенти відповідають на питання викладача усно);

2) письмова перевірка (студенти виконують письмові завдання, наприклад, контрольні роботи, тести);

3) практична перевірка (студенти виконують практичні завдання, розробляють проєкти);

4) тестування (використання стандартизованих тестових завдань для оцінки знань);

5) аналіз ділових ситуацій (студенти аналізують надані ситуації та пропонують шляхи їх вирішення);

6) презентації (студенти готують та представляють доповіді з певної теми);

7) ділові ігри (студенти беруть участь у імітації реальних ситуацій для закріплення знань та навичок);

8) реферати та есе (студенти готують письмові роботи, в яких аналізують певну тему);

9) круглі столи та конференції (студенти беруть участь у обговоренні певних питань).

Вибір форм і методів поточного контролю залежить від специфіки навчальної дисципліни, цілей навчання та індивідуальних особливостей студентів.

***Поточний контроль*:** Поточний контроль знань студентів здійснюється під час навчального процесу і має на меті перевірку засвоєння навчального матеріалу. Для поточного контролю використовуються різні форми та методи, зокрема усні та письмові опитування, тестування, розв'язування задач, аналіз ситуацій, підготовка рефератів, презентацій, участь у дискусіях та ділових іграх.

Форми поточного контролю:

1) індивідуальний (перевірка знань окремого студента);

2) груповий (перевірка знань групи студентів);

3) фронтальний (перевірка знань всієї групи);

4) взаємний (студенти перевіряють роботи один одного);

5) самоконтроль (студенти самостійно перевіряють свої знання та навички).

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проєкти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних і практичних питань.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю:

- усна (відповідь студента по теорії щодо виконання практичних завдань);

- захист і презентації результатів виконаних практичних завдань;
- письмова (тестування);

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань. Кількість передбачених балів за різні види робіт також зазначені у силабусі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів, під час захистів практичних робіт.

Тестові завдання (або перелік запитань) розроблені до кожної теми (змістового модуля). Підсумкові тести та білети (іспит/залік) покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Форма підсумкового контролю: іспит (тестування).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – завантажити >>>

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота							*Кількість балів* *Екзаменаційна робота*	*Сумар на к-ть балів*
Модуль №1				Модуль №2				
Т1	Т2	Т3	Т 4	Т5	Т6	Т7		
10	5	5	10	10	10	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання

	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі.
2. Сутність науки та її функції.
3. Класифікація наук.
4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.
5. Туризм і рекреація − об’єкт наукового дослідження.
6. Наукова теорія. Концептуальний зміст науки.
7. Що таке теорія?
8. Наукова теорія.
9. Зміст науки та наукознавства.
10. Філософська (загальнонаукова) методологія.
11. Основні концепції та напрями загальнонаукової методології рекреаційно-туристичної сфери.
12. Конкретно-наукова методологія.
13. Методологія рекреаційно-туристичної сфери.
14. Понятійно-термінологічний апарат.
15. Система понять і термінів у рекреації і туризмі.
16. Практичне використання системи понять і термінів.
17. Феноменологія туризму та рекреації.
18. Сучасні особливості рекреації та туризму: креативність та практичність.
19. Цільові настанови рекреаційно-туристичних досліджень.
20. Практичне значення рекреаційно-туристичних досліджень.
21. Організація наукового дослідження в туризмі та рекреації.
22. Організаційні науково-дослідні моменти в туризмі.
23. Організаційно-наукові моменти в рекреації.
24. Рекреаційно-туристичний комплекс країни (регіону): теорія та методологія дослідження.
25. Актуальність вивчення рекреаційно-туристичного комплексу.
26. Теоретичні, методологічні та методичні положення.
27. Користуючись літературними джерелами скласти рівневу періодичність становлення методології науки.
28. Охарактеризувати індуктивні та дедуктивні дослідження.
29. Виявити роль та значення наукового пізнання та науки загалом.
30. Охарактеризувати сутність наукового пізнання та наукового дослідження.
31. Провести ретроспективний аналіз виникнення та становлення наукових досліджень/наукових шкіл.
32. Визначити відмінність між поняттями «підхід», «принцип», «метод».

33. Визначити найчастіше вживані підходи, принципи і методи рекреаційно-туристичного природокористування.
34. Загальні положення щодо вимог підготовки кваліфікаційних робіт.
35. Структура та обсяг роботи.
36. Написання розділів роботи. Оформлення кваліфікаційної роботи.
37. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційної роботи.
38. Необхідність впровадження результатів наукових досліджень.
39. Оцінка ефективності наукового дослідження.
40. Апробація наукових матеріалів.
41. Складання і подання заявки на винахід.
42. Оформлення науково-дослідної роботи.
43. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення.
44. Процес підготовки наукової публікації.
45. Мова та стиль наукового дослідження.
46. Науковий виступ. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу.
47. Участь у наукових дебатах.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року)» (https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами **неформальної освіти:**

– робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;

– проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (https://prometheus.org.ua) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

Рекомендована література

Основна

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
2. Бойко М.М., Чучка І.М., Жуков С.А. Основи наукових досліджень: опорний конспект лекцій. Мукачево: РВВ МДУ, 2007. – 68 с.
3. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методологія соціально-економічного дослідження: навч. посібн. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.

4. Ґордон Драйден. Революція в навчанні / Ґордон Драйден, Джаннетт Вос. / Перекл. з англ. М. Олійник. – Львів: Літопис, 2005. – 542 с.

5. Дороніна М. С. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади): навч. посібн. / М. С. Дороніна. – 3-тє вид., випр. і доп. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007. – 120 с.

6. Єріна А.М. Організація вибіркових обстежень: навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 127 с.

7. Кілінська К. Основи науково-дослідної роботи з географії. Навчально-методичний посібник. - Чернівці, «Рута», 2001. – 112 с.

8. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень [Текст]: навч.- метод. посібн. / Н. М. Краус; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон. теорії та регіон. економіки. – Полтава : Оріяна, 2012. – 180 с.

9. Кустовська О.В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій / Кустовська О.В. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. – 124 с.

10. Лисенко В.П., Рідей Н.М., Зазимко О.В. Організація навчально-виховного процесу в університетах дослідницького типу // Монографія // за заг. ред. акад. Д.О. Мельничука, Видавничий центр НУБіП України, 2012. – 612 с.

11. П’ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник / П’ятницька-Позднякова І.С. – К.: 2003. – 116 с.

12. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень [Текст]: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Н. В. Чупріна ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2009. – 246 с.

13. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень [Текст]: навч. посібн. / В.Є. Юринець: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2011. – 179 с.

Додаткова

1. Кілінська К. Основи географічного прогнозування. – Чернівці: Навч. метод. посібник. Вид-во «Рута», 2003. – 60 с.

2. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень.: Навч. посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2004.- 240с.

3. Михалевська Т.В., Ісаєнко В.М., Гроза В.А., Криворотько В.М. Моделювання і прогнозування стану довкілля. У 2 ч. - 4.1. - К.: Книжкове вид-во НАУ, 2006. - 212 с.

4. Свердан М.Л., Свердан М.Р. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. - Чернівці: Рута, 2006.- 352 с.

5. Шейко В.М., Куншаренко Н.М. Організація та методика НДД: Підруч. Для вищ. навч. закладів. / В.М. Шейко, Н.М. Куншаренко -Х.: ХДАК, 1998.-288 с.

6. Фаренік С.А. Логіка і методологія наукового дослідження. Наук.-метод. посібник. / С.А. Фаренік – К.: Вища школа, 2000.

Інформаційні ресурси

1. Про туризм [Електронний ресурс]: закон України від 15 вересня 1995 р. №325/95-ВР. -Режим доступу: http: // www.zakon1.rada.gov.ua.

2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua

3. UNWTO [Електронний ресурс]: - Режим доступу: http: // www.zakon1.rada.gov.ua

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.